

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobkyně: T. N. L.,
st. přísl. X
t. č. pobytem X
zast. Mgr. Michalem Hubáčkem, advokátem,
sídlem Jakubské náměstí 109/1, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 12. 2. 2024, č. j. OAM-1555/ZA-ZA12-HA15-2023,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhala zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobkyně se domáhala zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného s tím, aby soud po jeho zrušení věc vrátil zpět žalovanému k dalšímu jednání.

II. Žaloba

2. Žalobkyně především namítala, že žalovaný nevyčerpal všechny možnosti, jak náležitě zjistit skutkový stav, a to zejména v souvislosti s § 14 zákona o azylu. Žalobkyně dále uvedla, jaké důvody měly být zváženy při udělení humanitárního azylu. Jednalo se o aktuální hospodářskou situaci v zemi původu, neboť tato situace nedovoluje najít si v zemi původu jakékoliv zaměstnání, kterým by byla schopna zabezpečit základní životní potřeby sebe a své rodiny. Rovněž má obavy z nepříznivých a velmi závažných důsledků nuceného vycestování z ČR, neboť by nebyla schopna živit sebe a svou rodinu. Žalobkyně dále uvedl, že ji hrozí postih od věřitelů a jeho způsob lze jen velmi těžko odhadnout. I žalovaný ve svém rozhodnutí uvádí, že vláda ve Vietnamu má teprve v plánu vytvořit speciální zákon, který by měl upravovat problematiku vysokých úrokových sazeb ze strany věřitelů. Žádost o mezinárodní ochranu žalobkyně neusilovala o legalizaci pobytu na území ČR, ale o možnost zajistit obživu, a to nikoliv výlučně pro svou osobu, ale pro celou svou rodinu. Rodina je na jejích příjmech závislá, zejména ve vztahu k vrácení půjček ve Vietnamu a zajištění jejího bezpečí. Z těchto důvodů je žalobkyně přesvědčena, že u ní jsou naplněny okolnosti hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu.
3. Žalobkyně rovněž odkázala na udělení doplňkové ochrany kvůli hrobě vážné újmy ve smyslu § 14 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně se obává, že v případě nuceného návratu do země původu může kvůli neúspěšné žádosti čelit perzekuci v podobě šikany nebo věznění. Žalobkyni je známo, že k tomu v případě některých jejích spoluobčanů došlo a tato situace se může v jejím případě opakovat.
4. Žalobkyně dále poukázala na skutečnost, že Informace OAMP ze dne 14. 6. 2023 byla v době rozhodnutí starší než jeden rok. Žalovaný by měl vycházet z aktuálních informací, což se nestalo. Z této informace nelze bezpečností a politickou situaci v zemi původu ověřit.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém obsáhlém vyjádření popřel oprávněnost námitek uvedených žalobkyní. Dále uvedl, že snahu zůstat v ČR a legalizovat si pobyt pomocí žádosti o mezinárodní ochranu rozhodně nelze podřadit k taxativně vyznačeným důvodům podle zákona o azylu. Dále podrobně odůvodnil, proč nelze případ žalobkyně podřadit pod důvody pro udělení azylu dle § 12 či 14, případně udělení doplňkové ochrany.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
7. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání.
Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“* S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
8. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
9. Soud předně odkazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47, usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48, či rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 – 32), z níž vyplývá, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Břemeno tvrzení stíhá žadatele o udělení mezinárodní ochrany a správní orgán tedy nemá povinnost hodnotit v řízení jiné skutečnosti než ty, které uvádí žadatel, či za něj azylově relevantní důvody dokonce domýšlet. Žalobkyně v žádosti především uvedla, že nemá žádný legální pobyt, nedisponuje žádným dokladem. Nechce se vrátit do Vietnamu. Chtěla by legalizovat pobyt a doufá, že dostane mezinárodní ochranu. V rámci pohovoru zejména uvedla, že by se chtěla v ČR vyléčit, neboť má problémy s kloubem. V ČR si koupila léky na bolest, pravidelně však léky nebere. Od lékaře recept neměla. Nejedná se o každodenní problém, bolest kloubu se objevuje jednou za čas. Dále uvedla, že do Vietnamu se nechce vrátit, neboť si půjčili hodně peněz z banky i od fyzických osob. Kdyby se vrátili do Vietnamu, měli by potíže. Pokud nesplatí dluh, bude na ně podána žaloba a půjdou do vězení. Fyzické osoby, od nich si půjčili, je mužou ohrozit na životě. V případě získání mezinárodní ochrany v ČR by si žalobkyně mohla najít nějakou práci, vydělat si peníze a poslat je domů, aby její rodiče mohli splatit dluh bance i věřitelům. Věřitelé již ve Vietnamu přijeli za jejími rodiči, aby peníze za úroky vybrali. Vyhrožovali, že nebudou-li splaceny, pak jim mohou sebrat majetek, dům. Žalobkyně byla rovněž seznámena s podklady řízení a bylo ji umožněno, aby se k nim vyjádřila, případně je doplnila. Žalobkyně se k podkladům nevyjádřila a

ani nepožadovala jejich doplnění. Žalobkyně měla tedy v průběhu správního řízení možnost uvést vše, co považuje za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Byl s ní veden pohovor a byla poučena o povinnosti uvést pravdivě a úplně všechny skutečnosti nezbytné pro úplné zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí.

10. Ve vztahu k obavám z jednání věřitelů žalobkyně ve Vietnamu soud odkazuje na nedávné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2024, č.j. 5 Azs 74/2024-48, podle něhož žalobkyně měla své tvrzené potíže s věřiteli (nestátními subjekty) řešit primárně s vietnamskými státními orgány. To by po žalobkyni nebylo nutno požadovat pouze, pokud by vietnamské státní orgány nebyly ochotny či schopny žalobkyni poskytnout ochranu (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS); pouhá subjektivní nedůvěra ke státním orgánům rezignaci na využití ochrany státu neodůvodňuje (viz např. usnesení NSS ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23). Nejvyšší správní soud se přitom opakovaně zabýval situací vietnamských dlužníků a ochranou poskytovanou před lichvou a nelegálním poskytováním půjček, přičemž nedostatky svědčící o neschopnosti či neochotě státních orgánů poskytovat ochranu ve Vietnamu neshledal (viz např. usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, nebo ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, či ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32, ze dne 18. 7. 2024, č. j. 5 Azs 26/2024-15, či ze dne 17. 7. 2024, č. j. 1 Azs 130/2024-35). Soud k věci dále uvádí, že rovněž nelze přehlédnout, že zmiňované problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupiny či pro zastávané politické názory (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, dostupný na www.nssoud.cz). Soud neshledal důvod se od těchto závěrů ve vztahu k žalobkyně odchýlit. Žalobkyně veřejně činná ve Vietnamu nebyla, potíže s jeho státními orgány rovněž nikdy neměla. Na základě takto uvedených skutečností nelze v žádném případě tvrdit, že by žalobkyně byla v zemi pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, což by zakládalo důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Nepříznivá ekonomická situace pak nemůže odůvodnit udělení mezinárodní ochrany. Problémy se soukromou osobou nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory, ale snahou o vrácení dlužné částky. Soud dále odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, podle jehož právního závěru „*obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu*“. V rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 8 Azs 13/2005 - 41, Nejvyšší správní soud dospěl k právnímu závěru, že „*i kdyby byl žadatel o udělení azylu na veřejnosti ze strany věřitele vyzýván k uhrazení dluhu či jinak pronásledován, nejedná se o akt související s uplatněním stěžovatelova politického práva na svobodu shromažďování (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.)*“. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, pak platí, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č.*

2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“ Soud nad rámce shora uvedeného dodává, že žalovaný si obstaral Informaci MZV ČR, č.j. 103347/2023-MZV/LPTP ze dne 28. 3. 2023, která se zabývá půjčkami, úvěry a lichvou ve Vietnamu. Z ní pak výslovně plyne, že vietnamský občan postižený lichvou se může obrátit na orgány činné v trestním řízení a toto jednání je státními orgány ve Vietnamu postihováno. Rovněž se může dlužník obrátit na pomoc v rámci občanského soudního řízení. Z této zprávy pak neplyne, že by žalobkyni v souvislosti s nesplacením dluhu hrozilo vězení, jak uváděla.

11. Soud k věci s ohledem na tvrzení žalobkyně dále dodává, že z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že ekonomické důvody nejsou samy o sobě důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu ani doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu (srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43, ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 6/2003 - 38, ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Azs 84/2005 - 63, ze dne 30. 11. 2005, č. j. 2 Azs 222/2005 - 61, či ze dne 7. 12. 2005, č. j. 3 Azs 491/2004 - 43, vše dostupné na www.nssoud.cz) K potenciálním ekonomickým potížím v zemi původu, které žalobkyně zmínila, nepřistoupila a ani ze shromážděných a v daném ohledu dostačujících informací o zemi původu nevyplynula žádná další okolnost, z níž by bylo zřejmé, že by měla mít žalobkyně právě s ohledem na svou případnou ekonomickou nouzi ve Vietnamu odůvodněný strach z pronásledování, včetně případného pronásledování na kumulativním základě. Ani málo rozvinutý sociální systém, který, z pohledu vyspělých zemí, případně neposkytuje nemajetným osobám dostatečnou pomoc v hmotné nouzi, sám o sobě pronásledování nezakládá. Sociální práva nepatří mezi základní lidská práva ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice, úroveň ochrany těchto práv závisí v každé zemi především na její ekonomické vyspělosti a tedy ani nižší standard ochrany těchto práv, než jaký je běžný či obvyklý např. v zemích Evropské unie, nepředstavuje sám o sobě pronásledování, a to ani ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice. Situace by mohla být jiná, pokud by k této obecně nepříznivé ekonomické a sociální situaci u konkrétního žadatele přistoupila ze strany státních či nestátních původců pronásledování další konkrétní příkoří, příkladmo uvedená v čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice, která však žalobkyně v daném případě netvrdila a která ani ze shromážděných informací o zemi původu nevyplynou.
12. Za správné, zákonné, zjištěným skutečnostem odpovídající a náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu.
13. K udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobkyně shledán zákonný podklad, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo 14 citovaného zákona. Navíc ve vztahu k neudělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu žalobkyně ničeho nenamítala.
14. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl z humanitárních důvodů.*

15. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“ Z uvedených rozhodnutí též vyplývá, že správní orgán může reagovat i na okolnosti, jež zákon o azylu výslovně neupravuje, tedy na případy osob, které přicházejí z katastrofou závažně postižených oblastí, nebo osobám těžce nemocným (srov. též usnesení NSS ze dne 29. 4. 2021, čj. 2 Azs 1/2021-45).
16. Pokud tedy žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobkyně neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem. Žalobkyně je tedy dospělou, plně právně způsobilou, práceschopnou osobou. Má sice potíže s kloubem, avšak na občasnou bolest s tím spojenou nebere pravidelně léky. Navíc se nejedná o každodenní problém, neboť bolest v kloubu se objevuje jednou za čas. Koupila si léky na bolest, ale pravidelně je neužívá. Soud souhlasí se žalovaným, že se nejedná o zvlášť závažné postižení, kdy by bylo možno zvažovat udělení humanitárního azylu. Žalobkyně ani v průběhu správního řízení nedoložila žádnou lékařskou zprávu potvrzující její zdravotní potíže a neučinila tak ani v žalobě. Žalobkyně pak žádné mimořádné okolnosti, které by dosahovaly míry zvláštního zřetele hodné ve smyslu shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu ani netvrdila a soud je sám neshledává.

17. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu i ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
18. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
19. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
20. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Žalobkyně neuvedla a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě, kterých by žalobkyni mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. K otázce nestátních původců (zde věřitelů) hrozící vážné újmy ve vztahu k poskytnutí doplňkové ochrany se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně vyjádřil. Lze odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23, dostupné na www.nssoud.cz, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že „pro udělení doplňkové ochrany je třeba splnit kumulativně veškeré zákonem stanovené podmínky. Žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu, (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba) (3) vážné újmy, (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, www.nssoud.cz). Původci, z jejichž strany osobě žádající o mezinárodní ochranu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, mohou být obdobně jako u pronásledování také nestátní subjekty z okruhu soukromých osob (viz § 2 odst. 9 zákona o azylu, v relevantním znění - srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, www.nssoud.cz, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS). Hrozba vážné újmy tedy může být důvodem pro udělení doplňkové ochrany i v případech, kdy jejím původcem je soukromá osoba, pokud lze podle § 2 odst. 9 zákona o azylu, „prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu“. Z judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázky původců vážné újmy (resp. pronásledování) a k otázce dostupnosti ochrany v zemi původu vyplývá, že, jde-li o původce hrozící vážné újmy nebo pronásledování

z okruhu soukromých osob, musí se postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Mezinárodní ochranu je nutno žadateli při splnění dalších zákonných podmínek udělit, pokud stát (strana nebo organizace, která ovládá stát) není schopen nebo ochoten poskytnout ochranu před vážnou újmou nebo pronásledováním ze strany soukromých osob, tzn. neučiní přiměřené kroky k zabránění vážné újmy nebo pronásledování (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, www.nssoud.cz, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2009, č. j. 5 Azs 44/2009 - 73, www.nssoud.cz).“ Dle názoru soudu z žalovaným provedeného dokazování neplyne, že by se nemohla obrátit se žádostí o pomoc na orgány v zemi původu a ty by ji nebyly schopny nebo ochotny poskytnou ochranu před vážnou újmou. Soud zde odkazuje i na své odůvodnění ve vztahu k § 12 zákona o azylu a jednání věřitelů. Soud souhlasí se žalovaným, že žalobkyně neměla před svým odjezdem žádné potíže se státními orgány v zemi původu. Žalobkyně nebyla ani nijak aktivní v kritice současného vietnamského režimu, a tudíž není důvod se domnívat, že by se o ni státní orgány zajímaly po jejím návratu do země původu. Z Informace OAMP z 14. června 2023 Bezpečností a politická situace v zemi pak plyne, že *Ústava zaručuje svobodný vnitřní pohyb, cestování do zahraničí, emigraci a repatriaci, avšak vláda omezuje pohyb některých jedinců, obzvláště těch, kteří byli odsouzeni v souvislosti s přestupkem proti národní bezpečnosti, případně těch, kteří vyjadřují kritiku vůči vládě.* Žalobkyně však ani takové skutečnosti netvrdila. Žalobkyni v případě návratu do vlasti ani nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť ve Vietnamu neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobkyni pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu.

21. Podle ustanovení § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Žalobkyně nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu výše citovaného ustanovení, neboť netvrdila ani nebylo prokázáno, že by některému jejímu rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana tak, jak je uvedeno v § 14b odst. 1 zákona o azylu.
22. Nakonec soud uvádí, že za nedůvodnou považuje i žalobní námitku vztahující se k nedostatečnosti a neaktuálnosti zpráv o zemi původu.
23. Podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného mají být dle ustanovení § 23c písm. c) zákona o azylu přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany občanem. Tyto informace o zemi původu musejí být v maximální možné míře 1) relevantní, 2) důvěryhodné a vyvážené, 3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a 4) transparentní a dohledatelné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Za náležité zjištění informací o zemi původu je odpovědný žalovaný (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 – 58, a ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 – 36). Zprávy, které si správní orgán opatří, tedy musí být mj. adresné

(relevantní) a aktuální. Zastaralost zpráv přitom „nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové informace uplynul určitý čas; zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019 – 74). Bylo proto třeba posoudit, zda si žalovaný opatřil dostatečné a aktuální informace o zemi původu, což zároveň představuje nezbytnou podmínku pro řádné zjištění skutkového stavu.

24. Krajský soud dospěl k závěru, že ačkoli zprávy o situaci ve Vietnamu nebyly všechny zcela aktuální, skutkový stav byl ve správním řízení zjištěn dostatečně. Ve Vietnamu ani nedošlo k takové podstatné změně situace. Krajský soud je tedy toho názoru, že žalovaný si opatřil dostatečné zprávy o Vietnamu v kontextu s azylovým příběhem žalobkyně. Žalovaný není povinen ke každé jednotlivé informaci, kterou žadatel uvede, obstarávat vyčerpávající množství materiálů. Je povinen opatřit takové zprávy o zemi původu, které budou adresné ve vztahu k informacím poskytnutým žadatelem o mezinárodní ochranu a v přiměřené míře aktuální. Azylový příběh žalobkyně je přitom takový, že z něj žádným způsobem nevyplývá minulé pronásledování žalobkyně, ani riziko pronásledování v případě návratu do vlasti, ani riziko vážné újmy. Žalovaný proto opatřil takové informace, z nichž bylo možné zjistit celkovou bezpečnostní a politickou situaci v zemi.

V. Závěr a náklady řízení

25. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci, žalovaný rovněž odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany, pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
26. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší

správní soud kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Brno 30. dubna 2025

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce